

Renaissance van de nachttrein

Tijdens de coronapandemie reden er een tijdlang geen nachttreinen meer, maar na het versoepelen van de maatregelen duurde het niet lang voordat ze opnieuw reden – en altijd met een behoorlijke bezetting. Ook werden deze zomer na een uiterst korte voorbereidingstijd enkele nieuwe verbindingen ingelegd en uiteraard ging het plannenmaken opnieuw verder. We geven even een overzicht.

Voortrekker ÖBB (Oostenrijkse federale spoorwegen) bevestigde de intentie om de bestaande nachttrein Wenen/Innsbruck – Düsseldorf vanaf december 2020 naar Amsterdam te verlengen. Ook van Nederlandse kant is er inmiddels bevestiging. De frequentie van het treindeel Wenen – Brussel wordt verhoogd naar drie maal per week (zie ook pagina 22). Verder wil de ÖBB in de zomer van 2021 twee maal per week een nachttrein Bratislava – Wenen – Split inleggen.

ÖBB kreeg van de Oostenrijkse regering toelating voor de aankoop van 20 bijkomende Nightjet-combinaties, bestaande uit een locomotief, 2 slaaprijtuigen, 3 ligrijtuigen en 2 zitrijtuigen, waarvan 1 met fietsenafdeling. Deze zouden in de loop van 2024 geleverd worden en zijn het vervolg op een eerdere bestelling van 13 combinaties. ÖBB-CEO Andreas Matthä liet al optekenen dat hij marktlieder wil blijven en en passant ook dat hij voorstander van een nachtverbinding Wenen – Parijs is.

In opdracht van de Zweedse regering voerde Trafikverket (een combinatie van ministerie van verkeer en netbeheerder in Zweden) een onderzoek uit naar nachttreinverbindingen tussen Zweden en het Europese vasteland. De uitkomst was dat Stockholm – Hamburg en Malmö – Keulen – Brussel het meeste kansen bieden. Volgend jaar wordt bekend wie de lijnen mag rijden; de invoering is voorzien voor augustus 2022. Ook de Deense regering ondersteunt de verbinding naar Brussel. Deze trein zal niet stoppen in het hoofdstation van Kopenhagen, wel in het westelijke voorstadsstation Høje Taastrup, vanwaar er frequente verbindingen naar het centrum bestaan.

Sommige kranten vermeldden een ritduur van 8 uur, maar dat was een begripsfout. De reisduur voor het hele traject Brussel – Malmö zou ongeveer 14 uur bedragen. Het spreekt voor zich dat deze Greta-Expres hier van harte welkom is!

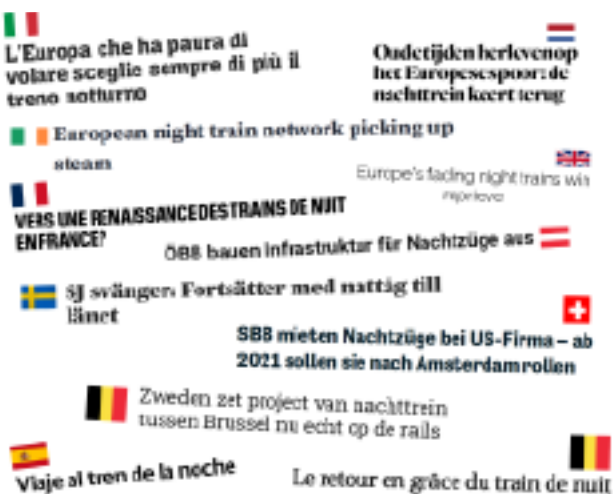
Los hiervan kondigde de Zweedse privéonderneming Snälltåget aan dat zij vanaf de zomer van 2021 een nachttrein Stockholm – Hamburg – Berlijn zal inleggen.

De Tsjechische onderneming RegioJet lanceerde eind mei een verbinding Praag – Brno – Opacjia – Rijeka (Kroatië). Het werd een daverend succes en al gauw moest de onderneming dagelijks in plaats van driemaal per week gaan rijden. Deel van de succesformule zijn zeker ook de bussen van dezelfde onderneming, die bij aankomst in Opacjia klaarstaan om de reizigers naar andere populaire badplaatsen aan de Adriatische kust te brengen.

In zijn rede ter gelegenheid van de Franse nationale feestdag kondigde president Emmanuel Macron zijn prioriteiten voor de komende jaren aan. Daartoe behoren een plan voor het goederenverkeer per spoor, voor de herinvoering van nachttreinen en voor de kleine platelandslijntjes. Verkeersminister Jean-Baptiste Djebbari werd later concreter. In eerste instantie zullen in 2022 de nachttreinen Parijs – Nice en Parijs – Tarbes – Hendaye worden heringevoerd – dit met gerenoveerd bestaand materieel. Dit gerenoveerde materieel wordt ook ingezet op de al bestaande verbindingen Parijs – Briançon en Parijs Toulouse – Latour de Carol/Port Bou. Verdere uitbreidingen zijn afhankelijk van de uitkomsten van een studie, die binnenkort wordt gepubliceerd, maar de minister toonde zich alvast ambitieus.

Rail Development Company Deutschland, een dochtermaatschappij van het Amerikaanse RDC, legde deze zomer onverwachts de Alpen-Sylt-Nachtexpress in, een nachttrein Westerland/Sylt – Salzburg die twee populaire toeristisch gebieden – de eilanden in het noorden en de bergen in het zuiden – en twee metropolen – Hamburg en München – met elkaar verbindt. Na een aarzelend begin bleek het concept toch aan te slaan en werd de ritperiode verlengd tot 9 november.

De Zwitserse federale spoorwegen SBB staan te popelen om opnieuw een nachttreinverbinding naar Amsterdam in te leggen, maar werden lang gefrustreerd door het feit dat er geen materieel te huur leek te zijn dat aan hun eisen voldeed. Medio augustus werd bekend dat ze dat materieel bij RDC gevonden hadden. Vanaf december 2021 komt er zo weer een nachttrein Zürich – Keulen – Amsterdam v.v. De Zwitserse

De krantenkoppen van de afgelopen tijd waren duidelijk!
Met dank aan de collega's van www.zomerzondervliegen.be

Het vertrek van de eerste Nightjet uit Brussel verliep niet onopgemerkt.

Foto Kees Smilde

regering steunt de SBB hierbij via de inkomsten uit een toeslag op vliegtuigtickets. Op fora van treinliefhebbers gaan al geruchten over de herinvoering van de nachttreinen Zürich – Rome en Zürich – Barcelona. Of Brussel ook op het boodschappenlijstje van de Zwitsers staat, is niet bekend.

En Europa?

Ondanks al deze positieve ontwikkelingen is de strijd met de vliegpreis nog niet gestreden. Er is weliswaar momenteel veel onzekerheid over de toekomst van de internationale trein, maar onmiskenbaar is dat nationale overheden de trein wel de-

gelijk zien als een levensvatbare concurrent voor het vliegtuig. Dat er enthousiasme is en dat reizigers de trein naar het buitenland weer goed weten te vinden, heeft te maken met praktische aspecten, de charme van het spoor en het veel milieubewustere karakter van de trein. Dat laatste ziet ook de Europese Commissie. Om de spoorsector politieke ondersteuning te geven heeft zij 2021 uitgeroepen tot het jaar van de spoorwegen (zie ook pagina 3). In het kader van het conjunctuurpakket Green Deal, waarin expliciet ook nachttreinverbindingen worden vermeld, wordt in totaal 40 miljard euro voor investeringen uitgetrokken.

Ook lanceerde de Europese Commissie op verzoek van het Europees Parlement een aanbesteding voor een "Pilotproject inzake de revitalisering van grensoverschrijdende nachttreinen". De studie moet de hinderpalen onderzoeken, waarmee ondernemingen worden geconfronteerd bij de invoering van nachttreinen en andere grensoverschrijdende treinen. Uiteraard moet de studie eindigen met aanbevelingen hoe deze hindernissen overwonnen kunnen worden. De uitkomsten worden tegen de zomer van 2021 verwacht.

Europese Reizigersfederatie (EPF)

In een recente stellingname wijst de Europese Reizigersfederatie (EPF) op de momenteel nog veel te voordelige positie waarin luchtvaartmaatschappijen kunnen opereren, zij genieten namelijk van allerlei belastingvrijstellingen. Naast een startsubsidie kan ook een gedeelde rijkstovlood helpen om nieuwe verbindingen te realiseren. Er is een trend naar groter comfort, daar moet bij aankoop en renovaties van materieel rekening mee worden gehouden, maar er zal ook altijd een aanbod moeten blijven voor budgetreizigers. En vooral moeten boekingen ook van langere reizen eenvoudiger worden.

Kees Smilde

www.nightjet.com

<http://www.epf.eu/wp/position-papers/>

Eind januari was de Nightjet naar Wenen al drie keer zonder mij vertrokken. Dat kon ik als nachttreinfan natuurlijk niet op mij laten zitten. Samen met vrienden werd dus een weekend Wenen gepland. Aan de deur van het slaaprijtuig werden we verwelkomd door de vriendelijke en meertalige begeleider. In de coupé stonden water, fruitsap en prosecco voor ons klaar. We kregen ook een setje met Nightjet-pantoffels, oordopjes en een bestelbriefje voor het ontbijt de volgende morgen. Het rijtuig had een goede ligging, is geïsoleerd tegen geluiden van buiten en de temperatuur in de coupé kan naar eigen voorkeur worden ingesteld. Weggewerkt in een kast is er een klein wastafeltje.

Na de stops in Aken, Keulen en Koblenz maakte de begeleider onze bedden klaar. Het ligt natuurlijk anders dan thuis en je wordt tussendoor wel eens wakker, maar we hadden een goede nacht. Ter hoogte van Sankt-Pölten kwam de begeleider langs om onze coupé weer in de dagstand te zetten en even later bracht hij het ontbijt. Tegen negen uur 's ochtends stapten we het hotel binnen, klaar voor een extra dag om Wenen te herontdekken. Geboekt hadden we via www.nightjet.com. Door op tijd te boeken betaalden we slechts €89,90 per persoon.